Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1773/24
24.4.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Здравко Ђукановић, адвокат из Београда, Земун, улица Цара Душана бр. 119/3, против тужене Банка Поштанска штедионица а.д. Београд, улице Краљице Марије бр. 3, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, улица Грчкошколска бр. 1, због неоснованог обогаћења, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 63696/20 од 14.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 24.04.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 63696/20 од 14.09.2023. године, а жалба тужиље **ОДБИЈА** као неоснована.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П 63696/20 од 14.09.2023. године ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавеже тужена да тужиљи на име стицања без основа исплати износ од 1.848.000,00 динара са законском затезном каматом до коначне исплате.

Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 192.375,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавила тужиља побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући законитост и правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, 55/14, 78/18, 18/20 и 10/23), Апелациони суд у Београду, је оценио да је жалба тужиље неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно жалбеним наводима тужиље побијана пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку с обзиром да је изрека пресуде разумљива, наведени су разлози о битним чињеницама који су јасни и непротивречни па се правилност утврђеног чињеничног стања и примена материјалног права са сигурношћу може испитати.

Према образложењу побијане пресуде и чињеничном утврђењу, дана 25.09.2013. године ББ, свекрва тужиље, као продавац и овде тужиља као купац закључиле су уговор о купопродаји непокретности – породичне стамбене зграде површине основе 94 м2, уписане под редним бројем 1 и приземне помоћне зграде површине 30 м2 уписане под редним бројем 2 у листу непокретности бр. ... КО ... у улици ... број ..., обе изграђене на катастарској парцели бр. ... КО ..., површине 0.06.27 ха заједно са правом коришћења катастарске парцеле ... КО ... за укупну продајну цену од 50.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Дунав банке а.д. Београд важећем на дан плаћања, која цена ће бити исплаћена на текући рачун продавца од стране Дунав банке а.д. Београд на основу уговора о кредиту који је банка одобрила купцу за куповину предметне непокретности. Наведени уговор оверен је дана 25.09.2013. године од стране Основног суда у Шапцу под Ов3 бр. 2361/2013. Тужиља као корисник кредита дана 27.09.2013. године са правним претходником тужене Дунав банком а.д. Београд, закључила је уговор о стамбеном кредиту са валутном клаузулом на основу ког је банка одобрила тужиљи стамбени кредит у динарској противвредности 50.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије за девизе важећим на дан пуштања кредита у коришћење и за финансирање куповине непокретности – породичне стамбене зграде број 1 у ..., ул. ..., бруто површине 94 м2. Одредбом члана 14 наведеног уговора о кредиту предвиђени су инструменти обезбеђења и наплате кредита, међу којима две бланко потписане сопствене менице са клаузулом “без протеста” при чему је тужиља као корисник кредита потписом уговора овластила банку да менице попуни на износ доспелог а неизмиреног дуга према одредбама уговора и у складу са законом, затим административна забрана на зараду – пензију издату и оверену од стране послодавца корисника кредита – Фонда ПИО, као и судска оверена заложна изјава са својством извршне исправе подобна за конституисање и упис хипотеке 1. реда у корист банке на предметној непокретности. Чланом 15 наведеног уговора о кредиту предвиђени су разлози за отказ уговора пре истека рока отплате, уколико је корисник кредита повредио одредбе уговора међу којима је и наведени случај када корисник кредита није платио један ануитет у року од 60 дана од дана доспећа. Тужиља није извршила упис власништва у катастру непокретности на предметној кући. Дана 31.03.2015. године и 20.05.2015. године тужиља је уплатила туженој износе од по 160.000,00 динара које уплате нису раскњижене на дан 04.01.2016. године када је дуг износио 51.280,00 евра.

Дана 29.10.2015.године тужиљи је од стране MTS банке а.д., Београд послата

изјава о отказу уговора о кредиту на адресу у ..., ул.... која је садржала обавештење да ће банка да покрене поступак принудне наплате потраживања из свих расположивих средстава обезбеђења сагласно уговору. Свекрви тужиље, ББ као залогодавцу на адресу у ... у ул...., од стране MTS банке а.д., Београд послато је Обавештење о отказу уговора од стране MTS банке а.д., Београд које је садржало навод да ће банка да покрене поступак принудне наплате потраживања из свих расположивих средстава обезбеђења сагласно уговору.

Решењем о извршењу Основног суда у Шапцу Ии.бр.113/16 од 03.02.2016.године, одређено је извршење на основу извршне исправе - заложне изјаве извршног дужника ББ у корист овде тужене као извршног повериоца који се спроводи на предметним непокретностима уписаним у Лист непокретности бр... КО ... Закључком јавног извршитеља бр.Ии 34/16 од 14.3.2016.године одређено је спровођење извршења на основу решења о извршењу Основног суда у Шапцу. Закључком јавног извршитеља Ии.бр.34/16 од 28.10.2016.године додељена је предметна непокретност. Тужена своје потраживање намирује из зараде тужиље. Дана 28.11.2016.године тужиља се обраћала MTS банци ради превазилажења проблема у вези са отплатом кредита те је обавештена да је дана 23.11.2015.године њен предмет предат Служби правних послова на утужење. Решењем Републичког геодетског завода, Служба за катастар непокретности од 06.12.2016.године на основу Захтева јавног извршитеља по Закључку о додели и предаји непокретности, дозвољен је упис права својине на предметној непокретности у корист MTS банке а.д., Београд, дотадашњег власника ББ са уделом поседа 1/1, те је брисана извршна вансудска хипотека уписана на основу заложне изјаве оверене у Основном суду у Шапцу под бројем Ов.бр.I 17147/2013 од 30.9.2013.године. Према налазу и мишљењу судског вештака, тржишна вредност предметне породичне стамбене зграде износи 51.700,00 евра, грађевинска вредност 47.000,00 евра, укупна тржишна вредност непокретности плаца и породичне стамбене зграде износи 64.240,00 евра, а ликвидациона вредност непокретности плаца и породичне стамбене зграде 57.816,00 евра.

Тужиља тужбени захтев заснива на тврдњи да се тужена неосновано обогатила за износ од 1.848.000,00 динара за који износ је у извршном поступку продата кућа коју је тужиља купила од свекрве, да су се водила два извршна поступка један против ње као извршног дужника у коме је одређено спровођење извршења на 2/3 њене месечне зараде и други против њене свекрве као извршног дужника у коме је одређено спровођење извршења на предметној непокретности и ако њена свекрва није била у поверилачко-дужничком односу са банком као извршним повериоцем односно тужиља је била та која је била легитимисана да учествује у том поступку. На захтев тужиље за отклањање неправилности није одговорено, дуг према банци постоји упркос продаји непокретности, цена за коју је непокретност продата супротна је свим правилима поступка и извршни поступак није спроведен у складу са законом.

Полазећи од потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби материјалног права садржаног у члану 33 Закона о основама својинскоправних односа, члана 8 став 1 тачка 2 и члана 14 став 1 Закона о хипотеци те одредби члана 13 став 1 тачка 4, 74 став 1 и 2, 97, 102, 104, 116, 119, 123 и 127 Закона о извршењу и обезбеђењу као и одредбе члана 210 Закона о облигационим односима нашао да је тужбени захтев тужиље неоснован. По налажењу првостепеног суда, банка

је предлог за извршење на основу извршне исправе против свекрве тужиље поднела јер је свекрва тужиље била уписана као власник предметне непокретности у .., ул...., те је као власник непокретности дала заложну изјаву која у складу са одредбом члана 13 став 1 тачка 4 Закона о извршењу и обезбеђењу представља извршну исправу а у уговору о стамбеном кредиту који су закључиле парничне странке било је предвиђено да као инструмент обезбеђења и наплате кредита тужиља као корисник достави банци судски оверену заложну изјаву подобну за конституисање и упис хипотеке првог реда у корист банке. Такође и тужиља лично као и њена свекрва су од стране тужене банке биле обавештене о отказу уговора о кредиту и намери банке да активира сва средства обезбеђења одређена у уговору укључујући и заложну изјаву свекрве тужиље. Тужиља није током парничног поступка доставила доказ да је поднела захтев за отклањање неправилности у извршном поступку нити је доказала да је нека неправилност постојала, а њен захтев да на јавној продаји купи предметну непокретност, који је одбијен од стране поступајућег извршитеља никако није могао да буде усвојен, јер је одредбом члана 127 Закона о извршењу и обезбеђењу изричито предвиђено да извршни дужник не може да буде купац ни по основу јавног надметања ни по основу непосредне нагодбе, а цена за коју је непокретност продата у извршном поступку није незаконита, јер било да је иста продата на другом надметању било да је додељена извршном повериоцу ради намирења цена износи 30% процењене вредности стана, те како износом није намирено у целости потраживање извршног повериоца, а овде тужене, тужена се од тужиље и даље намирује потраживање извршењем на 2/3 њене зараде. По закључку првостепеног суда у конкретном случају није дошло до неоснованог обогаћења на страни тужене, већ је иста стекла имовину у складу са Законом о извршењу и обезбеђењу.

Све важне чињенице за доношење одлуке, првостепени суд је утврдио потпуно и поуздано на основу доказа које је правилно ценио применом одредбе члана 8 Закона о парничном поступку. Жалбом тужиље чињенично стање није доведено у сумњу и на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао је разлоге који су довољни да одговоре на суштинске аспекте чињенично-правног закључка првостепеног суда, а које у потпуности као правилне прихвата и овај суд, као другостепени.

Неосновано је жалбено указивање тужиље да је пропуштањем извођења доказног предлога вештачењем на околности висине преосталог потраживања туженог према тужиљи након окончаног извршног поступка, а имајући у виду чињеницу да је тужиља уплатила износ од 3.000 евра туженом на име дуга које тужени није раскњижио и урачунао приликом обрачуна укупног потраживања, чињенично стање неправилно утврђено.

Одредбом члана 7 Закона о парничном поступку прописано је да су странке дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе све доказе којима се утврђују чињенице, а суд ће размотрити и утврдити само чињенице које су странке изнеле и извести само доказе које су странке предложиле, ако законом није другачије прописано. Одредбом члана 228 истог закона прописано је да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника, у складу са овим законом.

Одредбом члана 231 Закона о парничном поступку прописано је да ако суд на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примениће правила о терету доказивања, док је ставом 2 истог члана прописано да странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, ако законом није другачије прописано, док је ставом 3 наведеног члана прописано да странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано.

У конкретној правној ствари, а како то произилази из стања у списима предмета, тужиља није ни предложила извођење доказа вештачењем на околности висине преосталог потраживања туженог према тужиљи, а на тужиљи је био терет доказивања чињенице да је тужена без основа стекла новчани износ од 1.848.000,00 динара продајом предметне непокретности на којој је била конституисана хипотека у циљу обезбеђења потраживања банке по предметном уговору о кредиту. Такође, при чињеничним наводима тужбе да је тужени тужиљи дана 04.01.2016. године доставио обавештење о отказу уговора о кредиту, не доводи се у сумњу законитост и правилност побијане одлуке жалбеним наводима тужене да је нејасно на који начин је првостепени суд утврдио да је дана 29.10.2015. године тужиља заиста примила изјаву о отказу уговора о кредиту на адресу у ..., у улици ...

По налажењу овог суда, у конкретном случају у току првостепеног поступка разјашњена су сва спорна питања у вези постављеног тужбеног захтева тужиље. Наиме, одредбом члана 8 Закона о парничном поступку предвиђено је да суд одлучује по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане. Обавеза је суда да образложи како је и на који начин утврдио релевантне чињенице, јер слободна оцена доказа не дозвољава произвољност, арбитрарност и слободно закључивање, већ анализу и оцену сваког доказа појединачно и у узајмној вези са другим доказима или утврђеним чињеницама. У конкретном случају, првостепени суд је у образложењу побијане пресуде јасно изнео на основу којих доказа је узео да су одређене чињенице истините. На потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно је првостепени суд применио материјално право садржано у одредби члана 210 Закона о облигационим односима.

Наиме, одредбом члана 210 Закона о облигационим односима, ставом 1. прописано је да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а када то није могуће, да накнади вредност постигнутих користи. Ставом 2. да обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и када се нешто прими, с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао. Сходно цитираној одредби закона, неосновано обогаћење је стање поремећене равнотеже између две имовине које правни поредак је одобрава. Право на тужбу оснива се на идеји да корист коју је неко неосновано стекао не треба дефинитивно да задржи, него је мора вратити ономе коме је она правно намењена. Одсуство правног основа је један од битних услова за постојање института неоснованог обогаћења, с обзиром да је неосновано само оно обогаћење које се правно

не да објаснити, јер се не темељи на правном правилу садржаном у ма ком извору права: закону, правном послу, одлуци суда или другог државног органа. Имајући у виду изнето, на тужиљи је био терет доказивања чињеничне тврдње да је тужена неосновано стекла новчани износ од 1.848.000,00 динара на име измирења уговорне обавезе тужиље по предметном уговору о стамбеном кредиту. Наиме, суд је дужан да у току поступка утврди истину, али не апсолутну истину, већ истину у оквиру предложених и изведених доказа, а ако то није у могућности, онда ће донети одлуку применом правила о терету доказивања.

Апелациони суд у Београду је ценио и остале наводе жалбе тужиље, али их, на основу овлашћења из члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, посебно не образлаже, налазећи да нису од утицаја на доношење другачије, повољније одлуке за тужиљу као жалиоца у овој правној ствари.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, имајући у виду да је иста донета правилном применом члана 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку и туженом су признати стварни и нужни трошкови обрачунати у складу са Адвокатском тарифом важећом у време пресуђења.

Имајући у виду изложено, Апелациони суд у Београду, на основу члана 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), одлучио је као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Татјана Лемајић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић